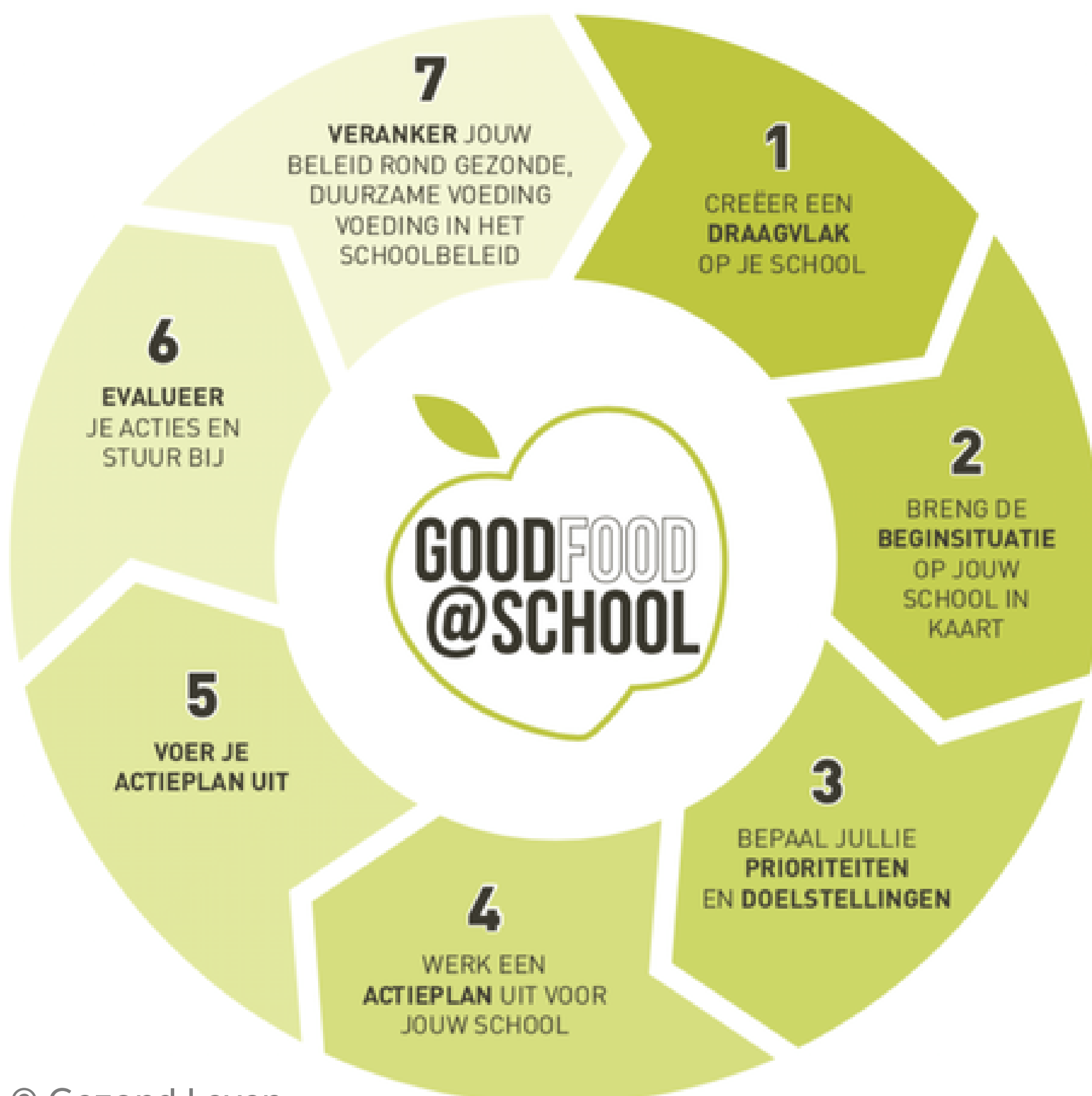

EEN GEZOND EN DUURZAAM VOEDINGSBELEID IN 7 STAPPEN

Een beleid uitrollen is een proces. Wij zetten je in 7 stappen op weg om een duurzaam voedingsbeleid uit te werken op jouw school. Waar je begint, hangt af van de situatie op jouw school nu. In elke stap vind je handige tips, inspirerende voorbeelden uit de praktijk en onze hulplijn die je bijstaat via info@goodfoodatschool.be.

Ontdek hier [onze webshop](#) vol handig materiaal om mee aan de slag te gaan.

Stap 1: Creëer een draagvlak

Met wat steun krijg je meer gedaan. Overtuig ook andere mensen waarom duurzame voeding op school belangrijk is. Met zowel de directie, het schoolteam, de leerlingen als de ouders achter jou bereik je het meest.

Zo ga je aan de slag:

Richt een werkgroep op rond duurzame voeding

Stel een team samen van enthousiaste en gemotiveerde collega's, eventueel aangevuld met ouders en leerlingen-vertegenwoordigers.

TIP: Werk met GoodFoodies

Breng een groep geëngageerde leerlingen samen en laat hen voedselambassadeurs, oftewel GoodFoodies worden op jouw school.

In de [actiefiche Voedselambassadeurs](#) lees je waarom dit belangrijk is en hoe je best te werk gaat.

Benieuwd wat de GoodFoodies van onze pilootscholen al deden? Ontdek het [hier](#).

TIP

Je kan ook aansluiting zoeken bij een bestaande werkgroep op jouw school.

Misschien is er al een werkgroep rond (gezonde) voeding? Of heb je al een MOS werkgroep?

Overtuig de directie

Klop aan bij de directie om in te zetten op gezonde, duurzame voeding op school en vraag een mandaat aan om met jouw werkgroep aan de slag te gaan.

Ga je de tien duurzame engagementen van het [GoodFood@School Charter](#) onderaan de volgende pagina aan? Laat het charter dan door de directie ondertekenen.

TIP: Overtuig met een goed voorbereid gesprek

Vertel waarom jullie willen inzetten op duurzame voeding en wat de meerwaarde is voor de leerlingen en de school? [Lees hier](#) wat de visie van GoodFood@School hierover is.

- Geef aan hoe jouw project aansluit bij andere punten waar de school al op inzet (bijvoorbeeld: vakoverschrijdend werken, milieuzorg op school).
- Benadruk dat er geen financiële meerkost moet zijn om met gezonde en duurzame voeding aan de slag te gaan.
- Geef goede voorbeelden: wat hebben andere scholen al bereikt?
- Staaf je argumentatie met [enkele straffe cijfers](#).

Communiceer over je project

Communiceer van bij het begin regelmatig met alle betrokkenen en blijf dit consequent doen. Met updates over de voortgang van het project hou je het draagvlak in stand.

Je krijgt onderweg vast te maken met kritiek of mensen die sceptisch staan tegenover je ideeën. Die feedback is waardevol: gebruik de kritiek om er je beleid aan te toetsen en te verbeteren.

TIP:

Zo zorg je dat duurzame voeding een onderwerp is dat leeft op school:

- Prik elke dag/week een weetje over duurzame voeding op het prikbord in de leraarskamer. Zo breng je het onderwerp op een informele manier binnen.
- Breng duurzame voeding aan als item op de personeelsvergadering.
- Organiseer een pedagogische studiedag rond duurzame voeding.
- Organiseer een infoavond voor de ouders om uitleg te geven over duurzame voeding en de visie van de school.
- Geef een brief mee voor de ouders waarin je hen informeert over duurzame voeding op school.
- Neem je plannen op in de nieuwsbrief van de school en geef duurzame voeding een plaatsje op de website.
- Neem afspraken en regels op in het schoolreglement, dat alle ouders ondertekenen bij het begin van het schooljaar. Vb: 'Een drinkbus met kraantjeswater is toegelaten tijdens de lessen'
- Hang affiches rond gezondheidsthema's op in de gangen en klassen en op de speelplaats.

Ga aan de slag met het GoodFood@School Charter

Laat zien dat het jouw school menens is en toon je engagement door het GoodFood@School Charter te onderschrijven én ga meteen aan de slag met enkele praktische acties. [Hier](#) vind je het GoodFood@School Charter met enkele praktische acties bij de verschillende engagementen.

[Download hier het charter.](#)

Stap 2: Breng de beginsituatie op jouw school in kaart

Maak het jezelf makkelijker om doelgerichte en concrete acties uit te denken door eerst een overzicht te maken van waar jouw school nu al staat op vlak van duurzame en gezonde voeding.

Stel jezelf de volgende vragen:

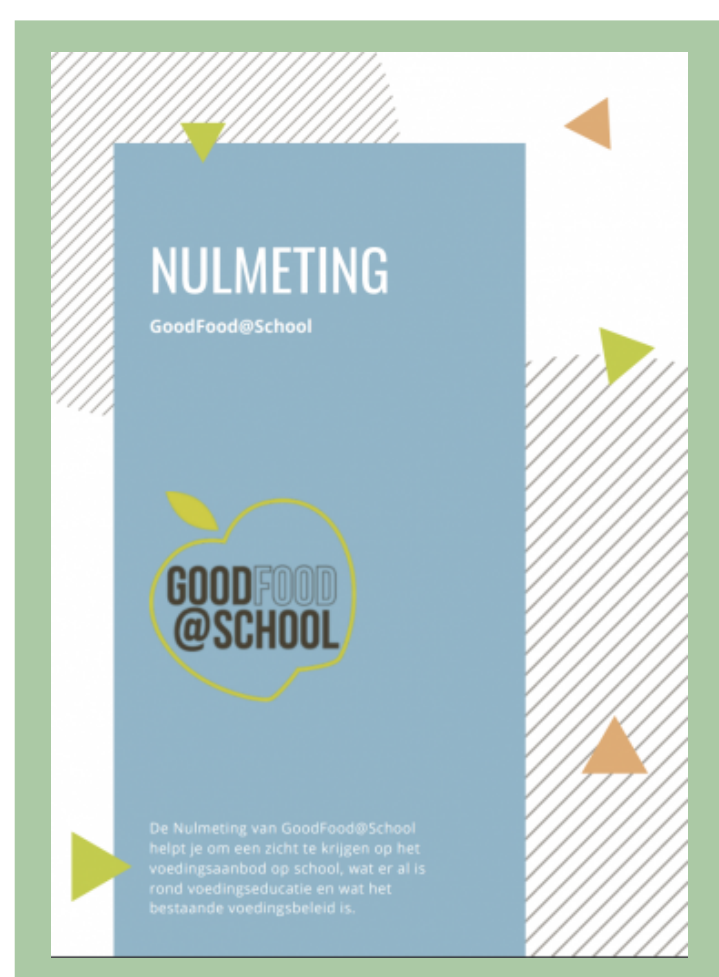
- Wat doet jouw school al rond het voedingsthema?
- Wat zijn de wensen en verwachtingen van de leerlingen en hun ouders?
- Wat is vandaag de mening van het schoolteam over duurzame voeding?
- Welke financiële middelen, en hoeveel tijd en mankracht kan de school vrijmaken?

Deze tools helpen je op weg:

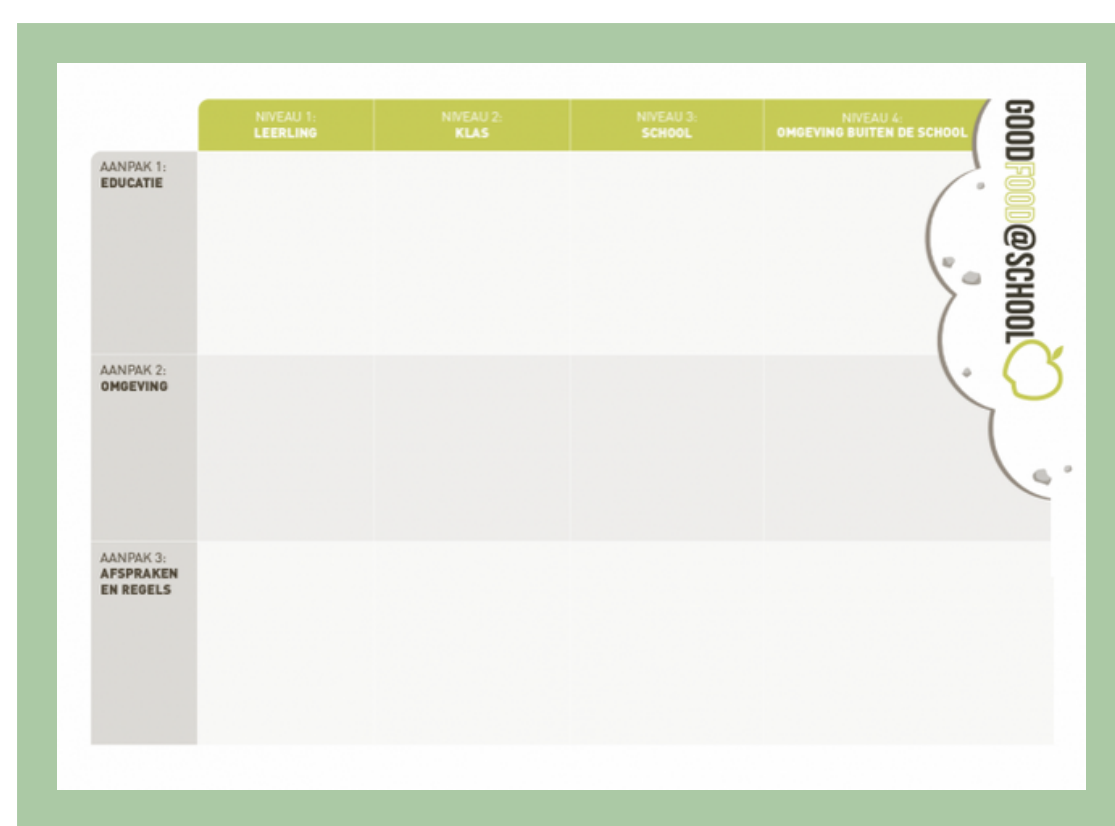
- De Nulmeting van GoodFood@School helpt je om een zicht te krijgen op het voedingsaanbod op school, wat er al is rond voedingseducatie en wat het bestaande voedingsbeleid is.

Dit document vul je samen met de directie en de betrokken collega's in om de huidige situatie op jouw school in kaart te brengen.

- De GoodFood@School gezondheidsmatrix helpt je om de beginsituatie rond duurzame en gezonde voeding op jouw school in kaart te brengen. Zo zie je in een oogopslag wat je school nu al doet en wat je nog kan doen om er een echt samenhangend beleid van te maken.

[Download de nulmeting.](#)

[Download de gezondheidsmatrix.](#)

Stap 3: Formuleer je doelstellingen en bepaal de prioriteiten

Je hebt de huidige situatie op jouw school in kaart gebracht en weet nu wat de aandachtspunten zijn. Nu kan je samen met jouw team doelstellingen formuleren en bepalen wat de prioriteiten zijn voor jouw school.

TIP

De GoodFood@School [gezondheidsmatrix](#) geeft je een zicht op de huidige situatie. Zo zie je meteen wat er ontbreekt voor een samenhangend beleid.

Doelstellingen formuleren

Sta eerst nog even stil bij de formulering van je doelstellingen.

Bekijk het [GoodFood@School Charter](#) opnieuw en probeer de 10 engagementen te herformuleren naar concrete doelstellingen.

- Maak je formulering Uitdagend, Specifiek, Meetbaar, Aanvaardbaar, Realistisch, Tijdsgebonden en Positief (U-SMART+).
- Betrek zoveel mogelijk partijen bij het opmaken van de doelstellingen. Zo worden ze ook makkelijker aanvaard.
- Kies genoeg doelstellingen die je op korte termijn kan realiseren. Zo geef je je beleid een boost van bij de start.

Wat zijn je prioriteiten?

Geef bij de keuze van je noden en prioriteiten de voorkeur aan acties die eenvoudig uit te voeren zijn. Kies voor een mix van prioriteiten op de korte en de lange termijn. Een snelle succeservaring geeft namelijk de nodige energie om de langetermijnacties tot een goed einde te brengen.

TIP: Let op voor deze valkuilen

- Focus je op doelstellingen die de leerlingen en de school aangaan. De ouders kan je betrekken in je communicatie om ook hen te sensibiliseren.
- Weet dat jouw beleid slechts een onderdeel is van een groot aantal zaken die de school doet. Ga dus op zoek naar een goed evenwicht.

Stap 4: Werk een actieplan uit

Is de [beginsituatie](#) in kaart gebracht, zijn de [prioriteiten bepaald](#) en de [doelstellingen opgesteld](#)? Top! Tijd om alles wat tastbaarder te maken en aan concrete acties te werken.

Zo ga je van start:

Brainstorm met je team

Welke acties gaat je school plannen om zo de doelstellingen die je met je team opstelde te bereiken? Ga voor een gevarieerde mix van activiteiten die op de verschillende niveaus van de school mikken. Maak de acties zo concreet mogelijk.

TIP:

Hou bij de keuze van je activiteiten rekening met:

- de ligging en infrastructuur van de school
- de tijd en middelen van de school, de leerlingen en de ouders
- de mix van strategieën: educatie, omgevingsinterventies, afspraken, zorg en begeleiding
- de verschillende werkniveaus: leerling, klas, school en omgeving buiten de school
- de wensen en verwachtingen van alle betrokken partijen
- een mix van snel uitvoerbare acties en acties op langere termijn
- extra inspanningen om ook kwetsbare leerlingen en ouders te motiveren
- de verschillende talen en culturen van leerlingen en ouders
- gevoelige ervaringen van kwetsbare leerlingen en ouders

Stel een actieplan op

Weet je welke acties jouw school gaat ondernemen? Zet ze bij de juiste doelstelling die je in [stap 3](#) hebt gemaakt. Lijst niet alleen de concrete acties op, maar ook de timing en hoe je over de actie zult communiceren.

TIP:

**Formuleer voor elke activiteit
antwoorden op de vragen:**

- Wie zal de actie uitvoeren?
- Wat houdt de actie precies in?
- Waar zal de actie doorgaan?
- Wanneer gaat de actie door?
- Hoe breng je de actie tot stand?

Laat je inspireren

Ontdek bij collega's hoe zij andere projecten (bijvoorbeeld rond milieu of gelijke onderwijskansen) hebben aangepakt. Uit gelijkaardige projecten haal je ongetwijfeld heel wat goede ideeën.

Neem een kijkje bij de [School Food Labs](#), de scholen die we twee jaar lang begeleiden in een traject.

Het [Vlaams Instituut Gezond Leven](#) heeft ook heel wat materiaal voor handen waar je kennis en inspiratie uit kan halen:

1. [Schoolmaaltijdengids](#)
2. [Broodjesgids](#)
3. [Engagementsverklaring rond dranken en tussendoortjes](#)
4. [Lesmodules en klasmateriaal](#)

Blader eens in [onze infobundel](#) met informatie over duurzaamheid, onze 6 duurzame criteria en gedragsverandering. Deze werd gemaakt voor de [GoodFoodies uit Gent](#).

[Download de infobundel.](#)

Of doe een actie voor Rikolto

Nog meer inspiratie vind je op [de Rikolto pagina voor scholen](#). Organiseer een Warmste Wintersoep, of doe een actie tijdens het campagneweekend.

Als we dit scholenprogramma willen blijven uitvoeren in België en de andere landen waar we actief zijn, is het belangrijk dat we de vraag blijven stellen om een actie voor ons te doen.

Stap 5: Voer je actieplan uit

En, actie! Na alle voorbereidingen is jouw school er helemaal klaar voor. Het actieplan dat jij met je team opstelde is nu je houvast. Grijp er regelmatig naar terug om te kijken of alles volgens plan verloopt en je niets vergeet.

Hou rekening met hindernissen

Geen plan verloopt helemaal vlekkeloos. Wees je ervan bewust dat je obstakels zal tegenkomen en probeer die zo snel mogelijk aan te pakken.

TIP:

Verwacht obstakels

- Zorg voor voldoende tijd en middelen ter beschikking
- Laat je steunen door directie, schoolteam, leerlingen en ouders
- Hou rekening met verminderde motivatie in de werkgroep
- Zorg ervoor dat je de uitvoering van je acties monitort

Communiceer over je acties

Gebruik je vertrouwde kanalen om te communiceren over de actie(s) die je gaat uitvoeren. Koppel ook regelmatig terug over het verloop van de acties en laat weten wat er nog meer op stapel staat.

Geniet!

De acties zijn het resultaat van waar jij met jouw team al die tijd naartoe hebt gewerkt. Geniet nu ook mee van jullie verwezenlijking!

Stap 6: Evalueer je acties en stuur bij

Je bent vast benieuwd naar wat al jullie inspanningen hebben opgeleverd. Tijd om je acties te evalueren en te ontdekken wat werkte en wat nog beter kan. Zo kan je het in de toekomst nog beter aanpakken.

Gebruik je actieplan als houvast

Neem je actieplan erbij en stel de volgende vragen:

- Hoe is de actie verlopen?
- Is het resultaat wat je verwachtte?
- Wat was het effect van de actie? (Heb je je [doelstellingen](#) bereikt?)
- Wat was leuk, wat minder en wat zou je volgende keer anders doen?

TIP: Evalueer en communiceer

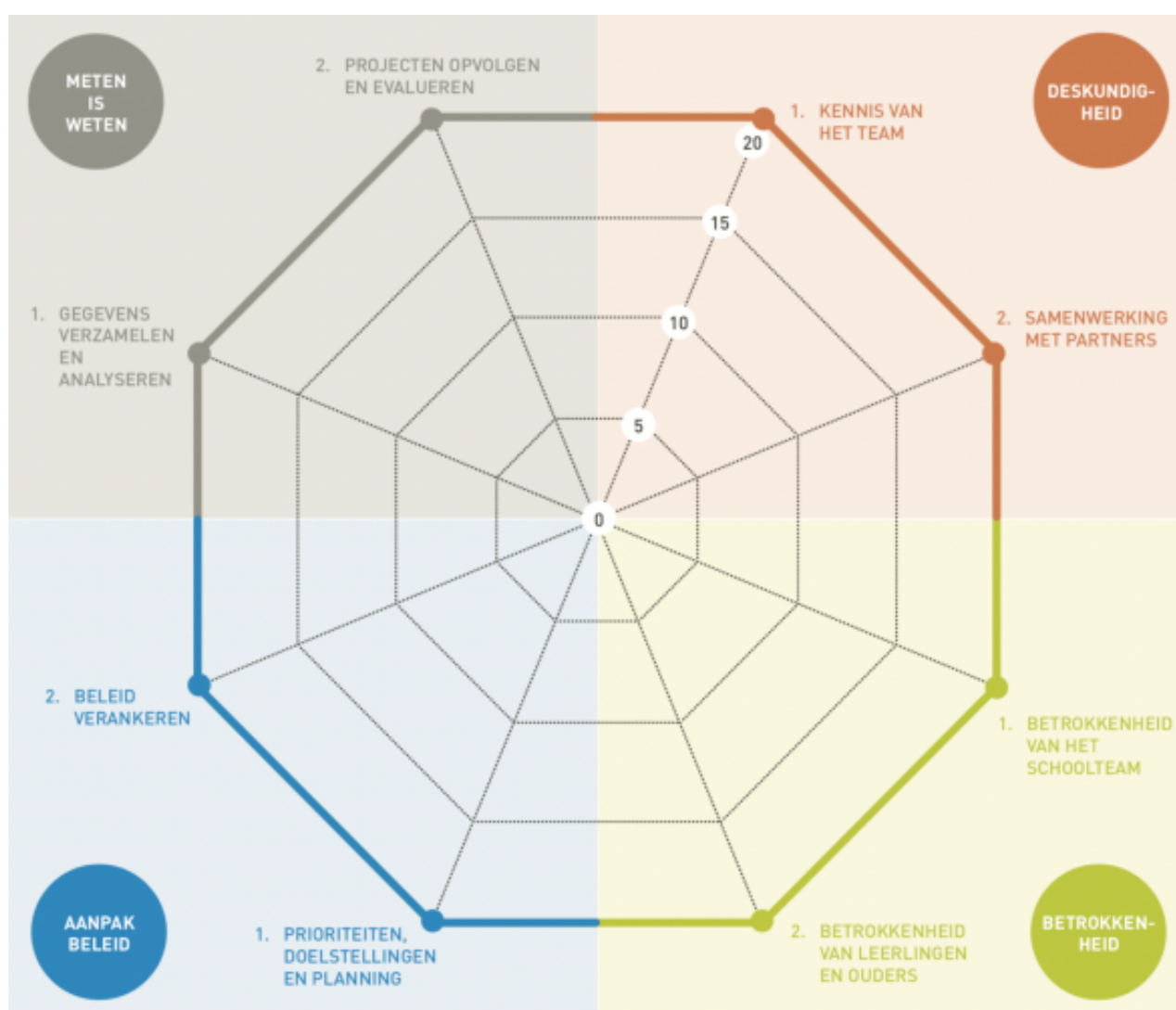
Een positieve evaluatie? Communiceer dit zeker naar alle partijen die betrokken waren bij je actie. Zo hou je iedereen gemotiveerd.

Hoe scoort jouw school nu?

Ben je benieuwd hoe jouw school scoort op de succesfactoren voor een beleid rond duurzame voeding? Doe de test met het spinnenweb:

1. Vul de checklist in.
2. Bereken je score.
3. Teken het resultaat uit op het GoodFood@School spinnenweb.

Zo zie je in één oogopslag wat de slaagkans is van een beleid rond duurzame voeding op jouw school.

[Download de checklist.](#)

[Download het spinnenweb.](#)

TIP

Hoe werkt het GoodFood@School spinnenweb en hoe interpreteer je het? [Ontdek hier](#) alle info en tips bij de vier onderdelen van het GoodFood@School spinnenweb.

Stap 7: Veranker jouw acties in het schoolbeleid

Om alle acties die je deed ook om te zetten naar een echt beleid is er meer nodig. Zorg ervoor dat je realisaties ook echt op papier terecht komen en dat ze een vaste plek krijgen in de planning van de school:

- Vermeld de engagementen van de school rond duurzame en gezonde voeding op de schoolwebsite en neem ze op in het schoolreglement.
- Geef de afspraken en regels van je beleid een plek in de schoolagenda.
- Plaats belangrijke momenten (bijvoorbeeld de Week van de Fair Trade, Duurzame Visweek, Dagen Zonder Vlees, ...) al op voorhand in de schoolkalender.
- Communiceer jaarlijks opnieuw naar de collega's en ouders over de engagementen van de school rond gezonde en duurzame voeding.
- Check bij elke activiteit op school (schoolfeest, opendeurdag, klasuitstap, ...) dat het voedingsbeleid hierop aansluit.
- Zorg dat de werkgroep een vaste plaats krijgt in de schoolwerking.

TIP: Ga op zoek naar links en samenwerkingsverbanden

Een beleid rond duurzame en gezonde voeding op school is geen eiland. Misschien ging je al aan de slag met collega's van andere vakgroepen op jouw school. Zo niet, dan is dit het moment. Bij deze thema's kan je bijvoorbeeld makkelijk aansluiting vinden:

- [milieuzorg op school](#) (MOS)
- [wereldburgerschapeducatie](#)
- [educatie voor duurzame ontwikkeling](#) (EDO)
- [de transversale eindtermen](#)

Wil je nog een stap verder gaan, dan kan je ook handelaars uit de buurt en geïnteresseerde ouders betrekken bij je acties.

TIP:

Toets je beleid af aan de [richtlijnen van een voedingsbeleid](#)

Stap 8: Klaar voor een nieuwe start

Een beleid is nooit af. Je kan er steeds aan verder sleutelen, nieuwe acties opstarten en onderwerpen aankaarten.

[Terug naar stap 1](#)